

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ขอบเขตการใช้มาตรการสืบสวนสอบสวนพิเศษตาม
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กร
อาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556

ชื่อผู้เขียน

ธนนันท์ โพธิ์พรม

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

ปีการศึกษา

2558

บทคัดย่อ

เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก แต่ปรากฏว่ากฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถใช้บังคับเพื่อดำเนินคดีในความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยจึงได้ลงนามเป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 และเพื่ออนุวัติตามอนุสัญญาดังกล่าวจึงมีการออกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 และเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ทำให้มีข้อพิจารณาต่อขอบเขตการใช้มาตรการดักฟัง (Wiretapping) เนื่องจากในทางปฏิบัติแล้วไม่สามารถกำหนดขอบเขตที่แน่นอนในการนำเครื่องมือดักฟังการสนทนาไปใช้ได้ตายตัว เพราะการใช้เทคนิคสืบสวนสอบสวนวิธีการเช่นนี้จะต้องกระทำการลับไม่มีทางรู้ถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เลยและยากต่อการควบคุมการใช้เครื่องมือดักฟังได้อย่างตายตัว ที่ผ่านมามาประเทศไทยได้มีการนำเทคนิคการสืบสวนสอบสวนในรูปแบบการดักฟังการสนทนามาใช้แต่วิธีการต่าง ๆ นั้น กำหนดอยู่ในกฎหมายหลายฉบับขึ้นอยู่กับว่าเป็นกฎหมายของหน่วยงานไหน ดังนั้น วิธีการปฏิบัติจึงขึ้นอยู่กับแต่ละหน่วยงานว่าจะดำเนินการอย่างไร ซึ่งปัจจุบันพบว่ายังไม่มีการกำหนดระเบียบวิธีการปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานกลางที่ทุกหน่วยงานจะต้องยึดถือปฏิบัติร่วมกันซึ่งหากเป็นเช่นนี้อาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่ขาดมาตรฐานเดียวกันและเกิดการใช้อำนาจในทางที่ผิด ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้พยานหลักฐานที่ได้มาไม่สามารถใช้อ้างอิงเพื่อยืนยันการกระทำผิดได้ ส่วนการสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronics Surveillance) นั้น พบว่าเดิมประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้โดยตรง

ดังนั้น ในการขออนุญาตใช้เครื่องดักฟังการสนทนาและการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ควรได้รับการพิจารณาตรวจสอบจากองค์กรที่มีหลักประกันความเป็นอิสระเป็นกลางและมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ แล้วแต่คดีที่เกิดขึ้น เพื่อถ่วงถ่วง ตรวจสอบข้อเท็จจริง ประเมินสถานการณ์ วางแผนการสืบสวนและกำหนดแนวทางการใช้มาตรการสืบสวนสอบสวนพิเศษตามหลักความได้สัดส่วนก่อนการนำเครื่องมือดักฟังการสนทนาไปใช้และควรกำหนดขอบเขตการสะกดรอยด้วยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ภายในเคหสถานและในที่สาธารณะ รวมถึงการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สะกดรอยที่มีการติดตั้งไปกับสิ่งของหรือยานพาหนะด้วยว่าควรมีขอบเขตเพียงใดที่จะถือว่าการสืบสวน โดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนไม่ให้ถูกละเมิดจากการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

Thesis Title	The Scope of the Use of the Special Investigation in Accordance with the Prevention and Suppresion in Participating Transnational Organised Crime Group Act B.E. 2556
Author	Thanannat Phoprom
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Achariya Chutinun
Department	Law
Academic Year	2015

ABSTRACT

Nowadays, Thailand faces the problem of crimes committed by transnational organised crime (TOC) groups which is greatly affecting national peace and national security. However, the current law in Thailand does not allow for the efficient punishment of those who conspire with TOC groups. Moreover, Thailand has signed the United Nations Convention against Transnational Organised crime (UNTOC) which was founded as a group in 2000. As a result, Thailand released the Prevention and Suppression in Joining the Transnational Organised Crime Act in bhuddist year 2556 in order to implement the convention as one of its members. When the act was promulgated, it affected the scope of the use of wiretaps. In pracice, the scope of the use of wiretapping instruments cannot be defined precisely as the use of these instruments is employed secretly. Because of this it is difficult to control and measure the human rights violations committed by government officers.

In the past, Thailand used wiretapping as an investigative technique in a variety of different ways. In some cases, depending the way in which wiretapping was implemented, legal issues have followed. Each governmental department has different responsibilities, and so is concerned with different issues. This means that the procedure employed is different for each governmental department. There is no standard procedure. The lack of a standard procedure for everyone to follow leads to problems such as misuse of power and a lack of trust from other related organisations. This can also affect the reliability and usability of evidence collected by this means of investigation. Evidence collected by this method may not be able to be used to prove the guilt or innocence of individuals. Thailand has never had laws about electronic surveillance.

Therefore, permission to employ the use of wiretaps and electronic surveillance should be considered carefully by an independent, neutral organisation that specialises in this area, and on a case-by-case basis.

This organisation must be able to screen, investigate facts, assess the situation, plan investigations and guide investigative measures before permitting the implementation of wiretaps. This organisation should also be responsible for defining the scope of electronic surveillance techniques permitted in public and in private as well as in vehicles. This definition should also be enshrined in law. This will guarantee the protection of the human rights of the population as well as ensuring they are not violated by illegitimate power and unlawful techniques.